

APĂRAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ

Autor: Dmitrii PĂDURE

Coordonator științific: Vitalie SÎLI, doctor în drept

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** In the present paper there has been carried out the analysis of the Moldovan legislation in relation to the methods on protecting industrial property rights and the liability that might occur as a result of violation of the regulations stipulated in the legislation.*

***Cuvinte cheie:** drept de proprietate industrială, metode și forme de protecție a drepturilor.*

1. Introducere

Apărarea unui drept de proprietate industrială poate fi posibilă doar prin intermediul unui mecanism de drept, care ar putea investi titularul unui drept de proprietate industrială cu posibilitatea de a întreprinde acțiuni privind încetarea acțiunilor neautorizate, privind valorificarea unui obiect de proprietate industrială protejat, precum și posibilitatea de a restabili drepturile sale lezate care reies din certificatul de înregistrare. Asigurarea funcționalității acestui mecanism de drept poate fi efectuată prin diferite forme și metode.

2. Forme și metode de protecție a drepturilor autorilor și ale titularilor titlurilor de protecție

Cunoaștem două forme de protecție a drepturilor: *forma jurisdicțională* și *forma nejurisdicțională*.

Forma jurisdicțională presupune adresarea persoanei, ale cărei drepturi au fost lezate, spre organele de drept pentru a-i fi apărate drepturile.

Forma nejurisdicțională prevede careva acțiuni individuale, efectuate de persoana ale cărei drepturi au fost lezate. Acestea sînt, de regulă, refuzul de a efectua careva acțiuni ce vin în contradicție cu prevederile convenției încheiate.

Metodele de protecție a drepturilor autorilor și ale titularilor titlurilor de protecție sînt prevăzute de normele dreptului național, în special de Legea privind protecția invențiilor, Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, Codul cu privire la contravențiile administrative, Codul civil și Codul penal. De aici desprindem trei metode de răspundere juridică pentru încălcarea drepturilor autorilor și ale titularilor de titluri de protecție:

- a) metoda juridico-administrativă;
- b) metoda juridico-civilă;
- c) metoda juridico-penală.

După cum am menționat, una dintre metodele de apărare a drepturilor lezate este apărarea lor în ordine **administrativă**. Prin urmare, aceasta presupune posibilitatea unui solicitant al titlului de protecție privind un obiect de proprietate industrială să depună o contestație la Comisia de contestații de pe lângă Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), în cazul cînd nu este de acord cu decizia luată de AGEPI.

Contestațiile depuse pînă la emiterea deciziei de înregistrare sau de respingere a înregistrării obiectului de proprietate intelectuală vor fi examinate în Comisia de apel după emiterea deciziilor ca rezultat al definitivării procedurii de înregistrare.

Art.51/3 al Codului cu privire la contravențiile administrative prevede aplicarea unei amenzi de la zece la șaptezeci și cinci de unități convenționale, cu confiscarea produsului obținut în mod ilicit pentru fabricarea, folosirea, importul, exportul, oferirea spre vînzare, vînzarea, orice alt mod de punere în circulație economică sau stocarea în acest scop a obiectelor proprietății industriale protejate sau a produsului, obținut prin aplicarea acestor obiecte, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni fără autorizația deținătorului titlului de protecție.

O altă metodă de protecție a drepturilor exclusive ale autorilor și titularilor titlurilor de protecție este **metoda juridico-civilă**. Metoda juridico-civilă de protecție a drepturilor autorilor, titularilor brevetelor de invenție și certificatelor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale presupune un șir de acțiuni legale, prevăzute de normele dreptului civil, în restabilirea drepturilor încălcate, precum și aplicarea unor sancțiuni orientate la restabilirea situației materiale, dar și preîntâmpinarea de mai departe de la săvârșirea unor acțiuni ce pot aduce atingere drepturilor exclusive ale autorilor și titularilor titlurilor de protecție.

Art.11 din Codul civil prevede expres metodele fundamentale de apărare a drepturilor civile.

Autorul invenției, modelului de utilitate, desenului și modelului industrial dispune de dreptul de a depune cererea pentru a obține titlul de protecție. Acest drept poate fi încălcat de orice persoană care, obținând informația despre un obiect al proprietății industriale, va depune la AGEPI o cerere cu privire la eliberarea unui titlu de protecție asupra obiectului, informația despre care a obținut-o legal sau ilegal. În cazul respectiv autorul este în drept să depună la instanța de judecată o acțiune prevăzută de art.11 Cod civil, care prevede curmarea actelor ce încalcă un drept, precum și recunoașterea acestor drepturi.

Un alt caz de încălcare a drepturilor patrimoniale este încălcarea dreptului la paternitate, adică dreptul de a fi considerat autor al obiectului de proprietate industrială.

De rînd cu drepturile autorilor obiectelor de proprietate industrială, sînt apărute și drepturile titularilor titlurilor de protecție. Efectuarea unor acțiuni de către persoana fizică sau juridică, ce vor veni în contradicție cu prevederile legislației din domeniul proprietății industriale, vor fi considerate ca încălcare a dreptului exclusiv al titularilor. Asemenea acțiuni prevăd: fabricarea, folosirea, importul, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică etc.

Dacă s-a constatat faptul sau iminența încălcării drepturilor decurgînd dintr-o cerere de brevet sau dintr-un brevet, instanța judecătorească poate, la cererea titularului de brevet, să adopte unele măsuri de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor împotriva pîrîtului și/sau intermediarilor.

O altă formă de protecție a drepturilor privind un obiect al proprietății industriale este **metoda juridico-penală**. În art.185/2 – încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială – legiuitorul prevede expres situațiile în care se consideră violare a dreptului respectiv, precum și prevede pentru fiecare în parte răspunderea respectivă, în dependență de statutul și forma de organizare a făptuitorului.

3. Concluzie

După cum am determinat, există o multitudine de forme și metode întru realizarea apărării drepturilor de proprietate industrială, de la aplicarea unei pedepse administrative pînă la aplicarea pedepsei penale, în dependență de caz, care permit titularilor de aceste drepturi de a-și restabili drepturile lezate de careva persoane, fizice sau juridice, terțe. Legislația Republicii Moldova, prin multitudinea stipulărilor, acoperă integral domeniul dat, însă legiuitorul continuu trebuie să armonizeze legislația Republicii Moldova cu standardele UE și să țină la control acest domeniu în vederea evitării utilizării frauduloase a acestor norme.

Bibliografie

1. E. Stuart, E. Fano, L. Scales (traducere I. Coman, S. Iarincovschi, A. Chironde-Lone), Legislația și politica în domeniul proprietății intelectuale. Armonizarea legislației Republicii Moldova cu standardele UE, Chișinău, Sinectica-Com, 2010;
2. Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985-XV, 18 aprilie 2002, cu modificările operate;
3. Codul civil al Republicii Moldova, nr. 1107-XV, 6 iunie 2002;
4. Codul contravențional al Republicii Moldova, nr. 218-XVI, 24 octombrie 2008;
5. Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, nr. 161-XVI din 12 iulie 2007;
6. Legea privind protecția invențiilor, nr. 50-XVI din 7 martie 2008.